AGENDA

5 maart
Rotterdam, World Trade Centre
Kennis delen met web 2.0-tools in de organisatie
Workshop voor professionals die binnen de eigen organisatie beleidsmatig bezig zijn of willen zijn met web 2.0-toepassingen: HR-managers, beleidsfunctionarissen, kennismanagers en informatiespecialisten. http://essentials-media.matchpoint.nl/index.php?item=479

5 maart
Utrecht, SURFnet
Gevorderdenworkshop Inrichten van SURF-groepen voor onderwijs
Workshop voor bijvoorbeeld ICTO adviseurs en docenten uit het hoger onderwijs, met als doel een leeromgeving in te richten die verschillende onderwijsvormen kan ondersteunen. Nadruk op communicatie, organisatie, informatie, aanbieden van leermiddelen en samenwerking.
www.surfnet.nl/nl/bijeenkomsten/

16-17 maart
London, The British Library Conference Centre
Unlocking Audio 2: Connecting with Listeners
A key event exploring the use of sounds online. The conference will focus on ways in which researchers and other audiences expect to discover, browse, audition and analyse archival audio resources.
www.bl.uk/unlockingaudio

27 maart
Amsterdam, Trippenhuis KNAW
Biografisch Portaal Nederland als nieuw onderzoeksinstrument.
Symposium van DANS en ING over het Biografisch Portaal Nederland. Dat Portaal wil een zo volledig mogelijke en duurzame website opbouwen, ontwikkelen en onderhouden met biografische informatie over de bewoners van Nederland, van de vroegste tijden tot nu.
www.dans.knaw.nl/nl/dans_symposia/

1-3 april
Chapel Hill, NC USA
DigCCurr 2009: Digital Curation Practice, Promise and Prospects
Conference, focussing on current practice and research, surrounding digital curation with a look towards the future, and trends in preparing digital curation professionals.
www.ils.unc.edu/digccurr2009/

15-17 april
Amsterdam, Westergasfabriek,
The Next Web Conference
Three-day conference about the future of the web. A blend of decision makers from the European & American Internet scene, technology entrepreneurs, start-ups, innovators, along with venture capitalists, industry journalist, bloggers, and senior level executives are expected. Thought leaders and Internet entrepreneurs are invited.
www.2009.thenextweb.com

17 april
Den Haag, Koninklijke Bibliotheek
Curating Research 2009
Workshop, aiming to develop a basic understanding of the issues presented by long-term digital curation and preservation of resources, (to be) deposited in institutional and subject-based repositoriesState of the art in digital curation, best practices, including possibilities for outsourcing. For policy makers, research librarians, directors of research institutions, repository managers and middle management and publishers.
www.kb.nl/hrd/congressen/index-en.html

26-29 mei
Tampere, Finland, Tampere Hall
IASSIST/IFDO 2009 Conference – Mobile data and the life cycle
The annual conference of IASSIST and IFDO for all professionals working in and with information technology, data services and data archiving.
www.fsd.uta.fi/iassist2009/

15-19 juni
Rotterdam, Beurs-WTC Congress Center
GSDI11 – Spatial data infrastructure convergence, building SDI bridges to address global challenges.
Internationale conferentie over geo-informatie en geodata infrastructuur, georganiseerd door GSDI Association, Geonovum, TU Delft, Eurogi, JRC en RGI.
www.gsdi11.nl

Göttingen: TextGrid Summit

Op 21 en 22 januari vond in Göttingen de TextGRID summit plaats. Tussen de honderd en honderdvijftig mensen kwamen bijelkaar in de indrukwekkende Pauliner Kirche, nu een onderdeel van de gastorganisatie, de Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen. Deze instelling was ook projectleider van het nu afgeronde TextGRID project. Deelnemers waren afkomstig uit tekstwetenschappen en academische bibliotheken, uit informatica en softwareontwikkeling en van Duitse overheden en onderzoeksfinanciers.

Volgens de gelijknamige website beoogt TextGRID een netwerk (grid) te zijn voor het gezamenlijk bewerken, annoteren, analyseren en publiceren van specialistische teksten. Zo vormt het een hoeksteen van de e-Humanities, die zich steeds meer manifesteren. Achter die definitie gaan nogal wat elementen schuil, die tijdens de summit uitgebreid aan bod kwamen in presentaties en paneldiscussies en aan goedgevulde borreltafels.

Zo verwijst de term GRID naar een infrastructuur met een hoog technisch gehalte en een geweldige performance. In Duitsland heet dit het D-GRID. Daarop bouwen allerlei disciplines hun eigen structuren, zoals nu dus het TextGRID. Er staat al ruim twintig terabyte aan mooi materiaal op, zoals het Wörterbuchnetz van Trier. Anderen overwegen, zo bleek, hun materiaal erop te zetten, zoals Münster dat de 5500 handschriften van het Nieuwe Testament wil digitaliseren. Er zijn nog niet veel tools, maar er is al wel een online XML-editor. Op een editor om facsimiles en transcripties te verbinden hoeven we nog maar een paar weken te wachten. Op de hands-on workshop wordt met de aanwezigen een applicatie in elkaar gesleuteld die eigennamen uit teksten herkent (gebaseerd op een tool van het Huygens Instituut); deze worden in Wikipedia opgezocht en hun beschrijvingen worden naast de originele tekst gepresenteerd, dit alles *on the fly*.

Verder gaat het niet om grote stromen getallen, maar om vaak klassieke teksten in al hun verschijningsvormen. Om winst te halen uit samenwerking moet je die teksten in standaardvormen representeren. Text GRID leunt daarbij sterk op het Text Encoding Initiative (TEI).

Ten slotte is er de samenhang met de grote Europese projecten voor infrastructuren in de gebieden cultureel erfgoed, geesteswetenschappen en sociale wetenschappen: DARIAH, CLARIN en CESSDA. Die kanaliseren nieuwe digitale methoden naar een klassiek wetenschapsbedrijf. De uitdaging is om het volle potentieel van deze methoden te aan te boren door goede onderzoeksvragen. De vraag naar de duurzaamheid van de infrastructuur zelf werd in allerlei toonaarden gesteld, waarbij gewezen werd naar pioniers in het buitenland zoals DANS, en op de rol van (universiteits)bibliotheken. Maar op dit moment is het bedje voor TextGRID nog bepaald niet gespreid. (Dirk Roorda)

www.textgrid.de/en/startseite.html
www.tei-c.org/index.xml

PETER DOORN

Bezoekers van de TextGRID summit in de Pauliner Kirche

Gezocht: serieus spelletje

Om games te introduceren in de erfgoedsector en om de Vlaamse game-industrie in contact te brengen met die sector organiseerde FARO (Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed) in samenwerking met enkele partners op 5 december de conferentie 'Games & Erfgoed'.

De impact van computergames op de Vlaamse erfgoedsector is zeer gering. Games worden echter wel beschouwd als cultureel erfgoed en er wordt steeds vaker verwezen naar de ongebreidelde mogelijkheden die games kunnen bieden voor het ontsluiten van erfgoed. Bij erfgoed en games wordt al snel de link gelegd naar *serious games* of *meaningfull play*. Bij deze categorie van games ligt de nadruk meer op het *firsthand learning* dan op het spelelement. De Nederlandse onderzoeker Jeroen van Mastright liet zien dat games echter veel meer zijn dan alleen een communicatie-instrument. Volgens hem raken games namelijk aan de essentie en doelstellingen van erfgoedinstellingen.

De relatie tussen erfgoed en games gaat verder dan het 'gebruik' van games door erfgoedinstellingen of games die op hun beurt erfgoed gebruiken. Het computerspel is inmiddels zelf al erfgoed geworden en dus dringt zich de vraag op wat de sector moet aanvangen met games als cultureel erfgoed. Het bewaren van games is namelijk veel meer dan louter het bewaren van digitale media. De onderzoeksleider van het Preserving Virtual Worlds project, Jerome McDonough, presenteerde de wijze waarop dit project oplossingen tracht te vinden op de vragen die het bewaren van games met zich meebrengt.

Jeroen van der Vliet en Connie Veugen lieten zien dat ontwikkelaars van commerciële geschiedenisgames (waarbij de nadruk ligt op entertainment) veel gebruik maken van historische bronnen uit erfgoedinstellingen. Er is dus sprake van een directe link met de erfgoedsector. Deze commerciële historische games worden soms gebruikt als leermiddel in het onderwijs, maar het spanningsveld tussen de 'historische wereld' (docenten, onderzoekers, erfgoedinstellingen) en de commerciële historische games blijft bestaan.

De relatie tussen de erfgoedsector en de game-industrie stond in de sessie 'Een vat vol content' centraal. Een serie van praktijkvoorbeelden liet zien op welke manieren erfgoedinstellingen gebruik kunnen maken van games of gametechnologie. Het gaat dan bijvoorbeeld om op een unieke manier verhalen te vertellen over de Eerste Wereldoorlog of om het stimuleren van de beleving bij een museumbezoek. Op die wijze kan ook het publieksbereik van musea vergroot worden. FARO hoopt met deze conferentie games op de Vlaamse erfgoedkaart te zetten en blijft het thema volgen. (Bart de Nil)

http://www.faronet.be/faceted_search/results/taxonomy%3A322

Naar Buiten! met digitaal erfgoed

'Naar buiten!' was het thema van de vijfde Digitaal Erfgoed-conferentie die op 9 en 10 december 2008 in de Rotterdamse Doelen werd gehouden. Het thema had in dit lustrumjaar een uitroepteken en de organisatie had kosten noch moeite gespaard om dat aan te zetten met een flink aantal sprekers dat vooral motivatie in de aanbieding had. Motivatie om los te komen van de gehechtheid aan de fysieke objecten en maximaal gebruik te maken van de mogelijkheden die digitale informatie biedt om alle uithoeken van de wereld te bereiken en virtuele bezoekers in hun eigen domein te bedienen.

Meer dan vierhonderd toehoorders uit allerlei geledingen van het cultureel erfgoed werden aan het begin van de conferentie op het goede spoor gezet door twee keynotes uit de Verenigde Staten. Diane M. Zorich behandelde de dynamiek van samenwerkingsverbanden tussen bibliotheken, archieven en musea aan de hand van het rapport 'Beyond the Silos of the LAMs' dat zij vorig jaar schreef. Hoewel die samenwerking niet altijd gemakkelijk tot stand komt, ontstaan volgens Zorich juist daar mogelijkheden om de online ruimtes te bereiken waar de gebruikers zich bevinden zoals YouTube, Flickr en iTunes. Nancy Proctor van het *Smithsonian American Art Museum* erkende dat het omarmen van dergelijke media musea soms een ongemakkelijk gevoel geeft. Het museum verliest immers de controle over wat er met hun erfgoed gebeurt. Maar zij daagde de conferentiegangers uit om het museum te zien als een 'agora', een marktplaats, met een community, mogelijkheden voor mash-up, en vooral ook 'fun'.

Dat niet alleen Amerikanen kunnen innoveren en motiveren werd de volgende dag duidelijk toen George Freriks van iMMovator 'The Netherlands: Digital Gateway to Europe' presenteerde en Ranti Tjan van museumgoudA het Laboratorium Waterwolf dat op zoek gaat naar 'lokale betekenis'.

Tussen de keynotes door was er sprake van een overweldigend aanbod aan workshops en parallelsessies die hier niet allemaal beschreven kunnen worden. De rode draad was echter duidelijk: allerhande 21steeeuwse technieken maken het mogelijk om steeds meer bezoekers steeds verder weg te bereiken met het Nederlands erfgoed – mits de hoeders van dat erfgoed bereid zijn de digitale uitdaging aan te gaan. (IA)

www.den.nl/innovatie/de_conferentie2008/